Tutkintoon johtamattoman koulutuksen järjestäminen

2.8.2019

Tutkintoon johtamattomille ja lyhyille työelämäkoulutuksille on huomattu olevan kasvava tarve. Tutkintoon johtavien koulutuksien rinnalle kaivataan selvästi lyhyempiä osaamista täydentäviä koulutuksia. SeAMKissa käynnistyi vuoden 2019 alussa Teollisuuden tietotekniikka -koulutus, jonka kautta kehiteltiin toimintatapoja kasvavaan tarpeeseen. Koulutuksen käynnistyminen on vaatinut sekä opetuksen että opintoasiainhallinnon suunnittelutyötä ja prosessien ja toimintatapojen arvioivaa tarkastelua ja kehittämistä.

Koulutuksen tarve ja taustaa

Suomalainen teollisuus tarvitsee osaajia: digi-insinöörejä, jotka kykenevät luomaan uutta palveluteollisesta liiketoimintaosaamisesta, systeemiajattelusta ja ohjelmisto-osaamisesta. Teollisuuden tietotekniikka -koulutus suunniteltiin vastaamaan tähän kysyntään.

Tutkinnon osista koostuva Teollisuuden tietotekniikka koulutus toteutettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella. Koulutuksen laajuus oli 30 opintopistettä (op) ja se toteutettiin monimuotototeutuksena iltaopintoina, sisältäen myös verkko-opintoja. Koulutus tuotti avoimen ammattikorkeakoulun pisteitä ja AMK-rahoitusmallin mukaista rahoitusta. Hakijoilta edellytettiin automaatio-, kone-, tai tietotekniikkainsinöörit utkintoa tai muuta soveltuvaa lähialan korkeakoulututkintoa.

Teollisuuden tietotekniikka koulutus toteutettiin verkostomaisesti Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) ja Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) kanssa. Lisäksi koulutus toimi pilottikoulutuksena IoTTi-hankkeelle. IoTTi-hankkeessa on SeAMKin lisäksi HAMK ja TAMK. Hankkeessa luodaan yhteistoimintamalli verkostomaisen työelämäkoulutuksen järjestämisestä.

Opintoasianhallinnon näkökulma

Tutkintoon johtamaton koulutus työllistää opintoasiainhallintoa uudella tavalla, sillä prosessit eroavat tutkintoon johtavasta koulutuksesta. IoTTI-hankkeen projektityöntekijä saikin mahdollisuuden pilottina toimivan Teollisuuden tietotekniikka -koulutuksen kautta käytännössä kehittää uusia prosesseja.

Haku- ja opiskelijavalintaprosessi

Tutkintoon johtamattomassa koulutuksessa hakuprosessi eroaa oleellisesti yhteishausta. Ennen kuin opiskelijoiden haku pystyttiin käynnistämään, oli koulutuksen sisällön lisäksi mietittävä valintaperusteet, suunniteltava hakulomake ja hakulomakkeiden käsittelyyn liittyvät tehtävät.

Kaikki Teollisuuden tietotekniikka -koulutukseen hakeneet kutsuttiin haastatteluun. Haastattelulla mitattiin hakijoiden motivaatiota, opiskelutaitoja ja resursseja. Haastatteluiden aikataulutus, haastattelukutsujen lähettäminen sähköpostitse, hakulomakkeiden käsittely, tilavaraukset ja opasteiden tekeminen vei oman aikansa. Koulutukseen oli kaiken kaikkiaan 28 hakijaa.

Teollisuuden tietotekniikka -koulutus oli tarkoitettu erityisesti työttömyysuhan alla tai työttömänä työnhakijana oleville. Koulutus toteutettiin alle puolen vuoden sisällä juuri sen takia, että moni opiskelija sai omaehtoiseen opiskeluun työttömyysetuutta, joka asetti tietyt vaatimukset opintopisteiden kertymiselle.

Ennen koulutuksen käynnistymistä

Teollisuuden tietotekniikka oli opintopisteitä tuottava koulutus, minkä takia opetussuunnitelma rakennettiin Peppiin tutkintoon johtavan koulutuksen tavoin. Opetussuunnitelman sisällöstä vastaa koulutuksen vastuuopettaja, mutta hankkeessa projektityöntekijä vastasi teknisesti sisällön viemisestä Peppiin. Lisäksi Peppiin tehtiin ajoitussuunnitelma ja avattiin opetussuunnitelmaan kuuluvista opintojaksoista toteutukset. Ennen koulutuksen alkua valmisteluihin kuului myös rytmitys-ja tilatoiveiden vieminen Peppiin ja niiden pohjalta lukujärjestyksien tekeminen.

Koulutuspaikan vastaanottaneet opiskelijat vietiin Peppiin tuontipohjan avulla, ja heille alustettiin HOPSit. HOPSien alustaminen oli tärkeää, jotta opiskelijat pääsivät opintojen alussa ilmoittautumaan toteutuksille. Ennen koulutuksen käynnistymistä projektityöntekijä huolehti aloittaville opiskelijoille kulkuavaimet, parkkiluvat ja ateriakortit. SeAMKissa myös tutkintoon johtamattomassa koulutuksessa olevat laajempien kokonaisuuksien opiskelijat saavat ateriakortin, mikä oikeuttaa henkilökunnan hintaan opiskelijaravintolassa. Eli tämän tyyppisessä koulutuksessa opiskelijat eivät ole oikeutettuja opiskelijakorttiin tai opiskelija-alennuksiin.

Valmistuminen

Tutkintoon johtamattoman koulutuksen päättyminen ja niin sanotusti koulutuksesta valmistuminen eroaa tutkintoon johtavasta koulutuksesta. Teollisuuden tietotekniikka -koulutuksen opiskelijoille lähetettiin e-lomake, jonka avulla tiedusteltiin valmistumishalukkuutta. Opiskelijoille annettiin myös mahdollisuus jatkaa opintoja syksyllä, jos joitain tehtäviä tai suorituksia oli vielä tekemättä. Valmistumiseen liittyi myös todistuksen suunnittelu ja tekeminen, koska Pepistä saatavaa tutkintotodistus-raporttia ei luonnollisesti tämän tyyppisessä koulutuksessa voitu käyttää.

Teollisuuden tietotekniikka -koulutus päättyi toukokuussa 2019. Koulutuksen aloitti yhteensä 27 opiskelijaa ja heistä 17 suoritti koko koulutuksen suunnitellun aikataulun mukaisesti. Vain 4 opiskelijaa keskeytti opinnot ja 6 opiskelijaa jatkaa opintoja vielä syksyllä. Koulutus toteutettiin todella nopealla tahdilla ja opintojaksoihin sisältyi laajojakin harjoitustehtäviä. Koulutuksen suunnitteluvaiheessa pohdittiinkin sitä, onko tahti liian nopea ja pysyvätkö opiskelijat mukana koko koulutuksen ajan. Lopputulos oli kuitenkin todella positiivinen ja koulutukseen saatiin motivoituneita ja hyviä opiskelijoita.

Petra Löfqvist
Projektityöntekijä
IoTTi-hanke